

mel i sucre **ORFÈS TORONA**

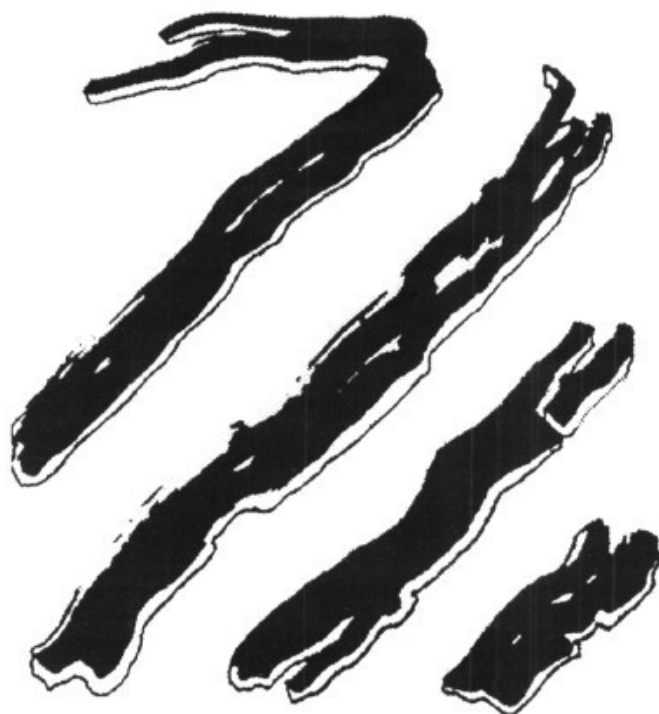
Obra Cultural Balear

SANT JOAN

Febrer de 1992.

Núm. 140

MEL I SUCRE - Febrer, núm. 140. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: carrer de Ramon Llull, 26 - Sant Joan (Mallorca) 07240.

Consell de redacció: Gracià Sànchez, Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos, Mateu Sastre.

Tirada actual: 500 exemplars.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Dipòsit legal: 49.1983

Coberta: Revetla de St. Antoni (Guillem Florit)
Contracoberta: Sa Gruta. Gener de 1992 (Onofre Caimari).

Impressor: Informacions Llevant s.a.
Passeig Ferrocarri, 1
Tel. 55 03 28 - Manacor

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- En memòria de Joana-Aina Gayà, per Catalina Jaume, de Calicant
- L'Ull de Vidre
- Ajuntament, per G. Sànchez i F. Nicolau
- Sant Antoni 1992, per Guillem Florit i Onofre Caimari
- Referèndum, per Joan Sastre
- Ofensiva en tota regla, per Andreu Bauçà
- Apunts d'història: , per Arnau Company
- L'herbolari, per Miquel Company i Guillem Florit.
- Mel i sucre, dolcet dolcet, per Joan Bauçà
- Excursió, per OCB-Secció excursionista
- Encreuat, per Joan Sastre
- Agenda

NOTA DE REDACCIÓ

Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta revista, tenen a la seva disposició una secció de «Cartes al Director» que admet escrits que complaquin les següents condicions:

— L'extensió màxima és un foli mecanografiat a dos espais.

— Les cartes han d'anar signades per l'autor, que ha de ser identificable.

Notícies locals

— Un grup de joveçans de la nostra vila han muntat un gran scalextric al cadafal de la sala menjador de l'edifici de la 3a. edat. Aquest scalextric s'ha muntat a partir dels que tenien quan eren petits aquests joves. Es veu que això de jugar, passar gust i fer carreres no passa amb els anys. Si qualcú vol veure aquest espectacle hi trobareu el personal els dissabtes horabaixa i podreu fruit d'aquesta nova afició a Sant Joan.

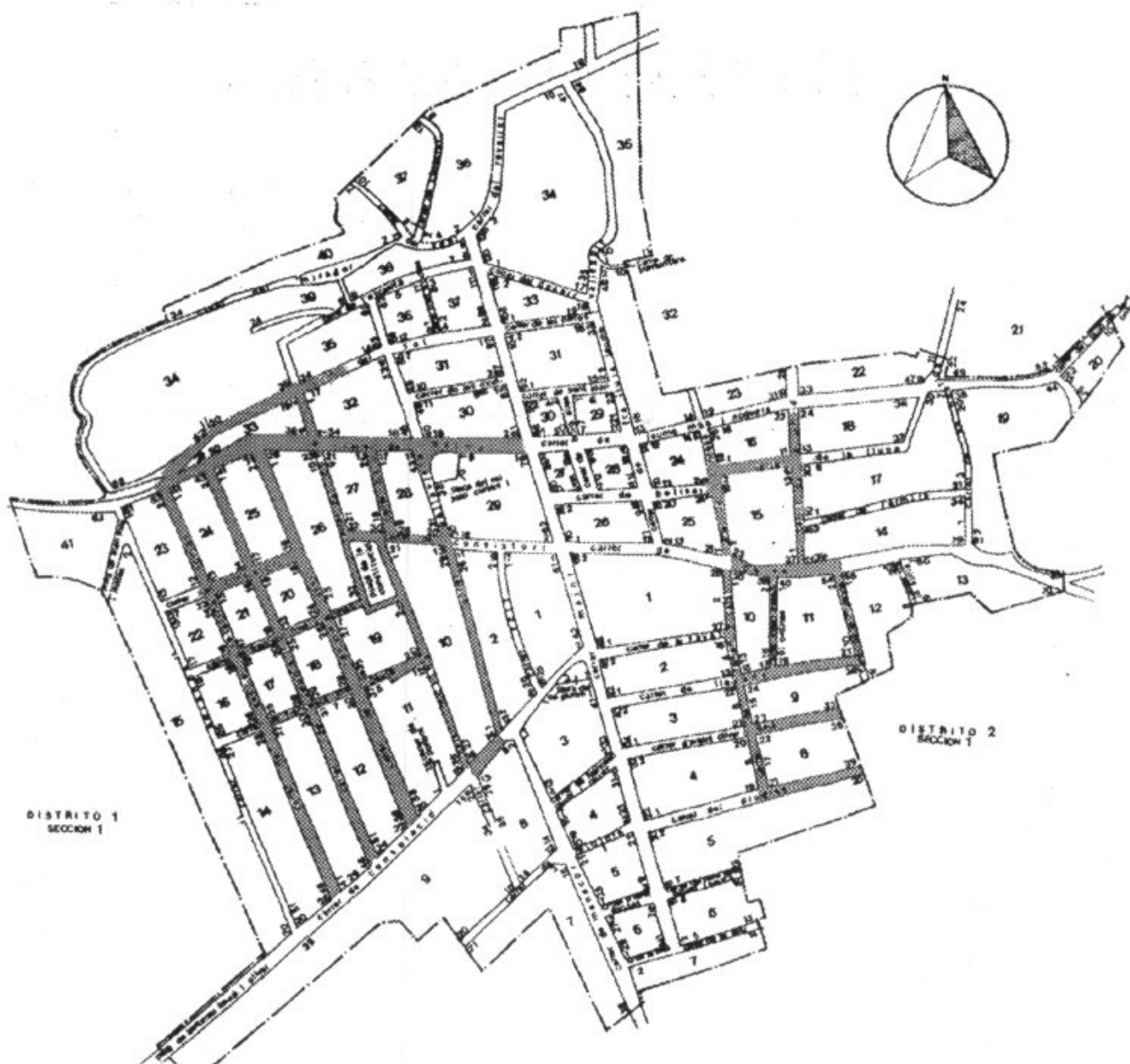

— Com cada any, per Sant Antoni festa a rompre. La festa començà el dijous dia 16 amb la sortida del dimoni, acompanyat de la colla de xeremiers de la vila i joves flabiolers, que acompanyaven Sant Antoni per tots els foguerons que s'havien inscrit. Enguany n'hagué més que mai, ja que n'hi havia denou d'apuntats. La bauxa durà fins a altes hores de la matinada i la gent cantà, s'escalfà i torrà fins que no pogué més.

L'endemà, dia de Sant Antoni els tambors i cornetes cridaren la gent perquè es reunís i anàs davant l'església. Allà el rector i el sant esperaven el personal que volia beneir els seus animals i les carrosses que participaren al concurs.

Com és tradicional la festa fou organitzada per l'Obreria de Sant Antoni i acabà amb un ofici solemne en honor del sant.

— A finals de gener començaren les obres de la segona fase d'abastament d'aigua potable. Aquesta segona fase es preveu que abasteixi gairebé tot el casc urbà de la vila, només quedaran per la tercera fase els carrers de l'extraradi. Suposam que aquesta vegada sí que es tindrà en compte el

projecte i no succeirà el mateix que va passar a la primera fase (carrers que no hi pertanyien es varen fer i d'altres que hi pertanyien no es varen fer).

Elèctrica PEP DES SAIG

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8 tel. 52 63 23
Sant Joan

Cooperativa Agrícola SANT JOAN

tota casta de productes per al camp

— Desgraciadament, cada més hem de parlar d'accidents. Aquest mes, que sapiguem, n'hi ha hagut dos. El primer fou dia 31 de gener, en que el cotxe del santjoaner Rafel Ferrer s'estampà contra una paret devers Meià. En aquest accident hi hagué ferits de gravetat, sobretot en Toni Bonet (de Son Santandreu), al qual hem sabut que li han hagut de posar vint-i-sis (26) perns dins la cuixa, i la seva al·lota també en sortí prou tocada.

L'endemà, baix de la vila, dos cotxes xocaren frontalment i hi hagué ferits de diversa consideració. Un dels afectats fou l'amo jove del Pinaró, que en aquesta carretera ja hi ha tengut altres denous.

— El mes de gener ha estat molt fred, fins i tot hem tengut neu a la serra de Tramuntana durant més de quinze dies. A Sant Joan enguany, de moment, encara no n'ha fet, però les gelades, durant aquesta mesada han estat molt freqüents i grosses.

— Ja que parlem d'obres municipals, ben aviat començaran les de la piscina municipal. Aquestes obres es realitzaran al solar que té l'Ajuntament devora la residència de la 3a. edat, amb un cost previst d'uns vint milions de pessetes.

— Els regidors Guillem Mas, Miquel Torrens i el batle Biel Mora han abandonat el PP. A rel d'aquest fet han hagut de fugir del grup municipal PP-UM i han constituït el grup mixt. Ara veurem quin partit els acollirà quan hi torni a haver eleccions.

— Sembla que un grup de fervents feels vol revifar la desapareguda processó del divendres sant. De moment, hem pogut saber que totes les persones que vulguin fer de cucues podran triar entre tres confraries: *La dolorosa*, amb vestit blanc i capa cel; *Beat Ramon Llull*, amb vestit vermell i capa negra; i *Les Manoles*, (suposam) amb peineta i vestit negre.

— La Mancomunitat del Pla organitza un curs de socorrisme per totes les persones que vulguin aprendre les tècniques de primers auxilis. Està previst que part d'aquest curs es faci a la vila. Totes les persones que vulgueu saber alguna cosa mes passau per la casa de la vila i us n'informaran.

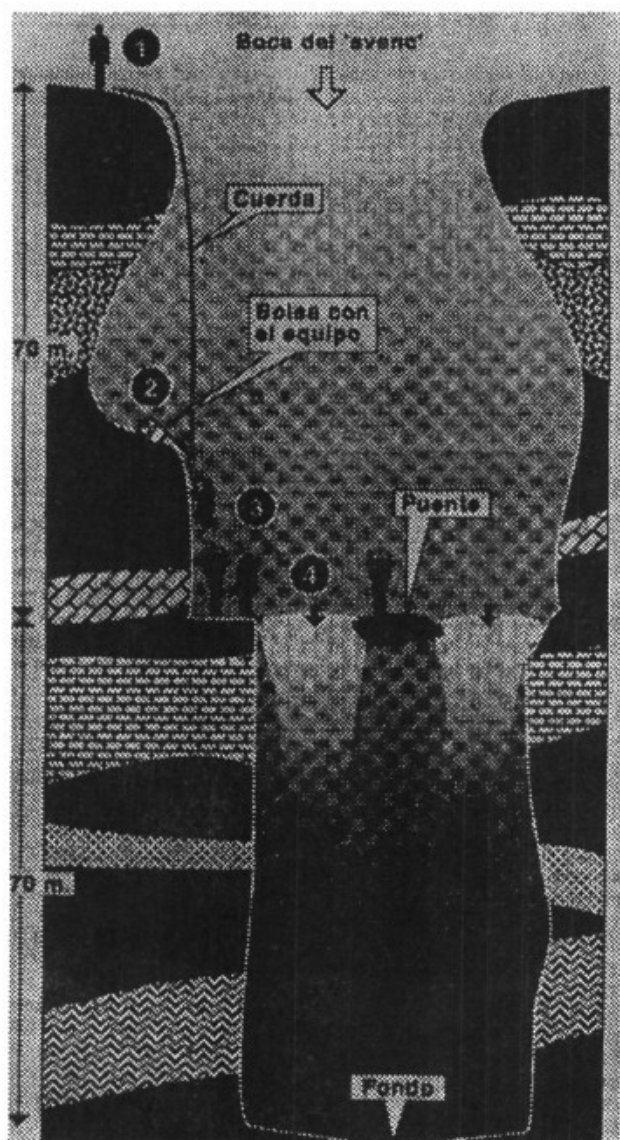
— El nostre amic i col·lega Miquel Florit ha començat l'edició d'un col·leccionable que s'inclou a la revista *Damun Damunt*. Aquest col·leccionable pretén ser una petita enciclopèdia del nostre poble.

— Segons la Conselleria d'Agricultura, la reparació dels camins de Sant Joan afectats per les pluges de l'any 90 han costat més de vuitanta-tres (83) milions de pessetes. Els camins arreglats amb aquestes ajudes han estat els de Consolació, d'Hortella Vell, d'en Picà, de Son Maimó, de Son Ramon i puntuals repacions altres camins.

"la Caixa"

AGÈNCIA DE SANT JOAN

— A final i a principi de mes està previst que comencin les festes de carnaval. Enguany la Rua tindrà lloc dia 29 de febrer i l'Enterro de la Sardina dia 3 de març.

— Quan érem a punt de tancar l'edició de *Mel i Sucre* hem sabut que dos satjoaners i dos joves més foren rescatats de dins l'avenc de les Travesses (devers el cap Ferrutx d'Artà). Els dos santjoaners eren Joan Florit (Rafelet) i Rafel Riutort (de Son Tei). El més experimentat, Joan Rafelet, fou l'únic que duia l'equip adequat per realitzar aquest tipus d'excursió. Els altres era la primera vegada que davallaven a un avenc. El problema sorgí a l'hora de tornar a pujar, ja que només hi havia les eines necessàries per a una persona. Els excursionistes decidiren que un pujàs i després tiràs l'equip perquè un altre pujàs; però quan un fou a dalt i tirà la bossa amb les eines pertinents perquè els seus companys pujassin aquella quedà enganxada en un lloc inaccessible. Els excursionistes no tingueren altre remei que esperar l'ajut d'especialistes perquè els traguessin. L'odissea, afortunadament, acabà bé i no serà més que una anècdota per a en Joan i en Rafel i el seus companys (Vegeu reproducció del dibuix explicatiu de *Diario de Mallorca*).

EN MEMÒRIA DE MADÒ JOANA-AINA GAYÀ

1922, 10 de gener podem dir
na Joanaina Gayà d'aquest món se despedí.
Dona decent i honrada,
igualmente que els seus germans,
tots eren bons cristians
i de vida moderada.
Pel seu bon modo de ser era gent apreciada.
Que Déu els hagi donat en el Cel felix
posada.
Na Joanaina tengué amor a ses plantes i flors,

que ara tengui bon repòs
dins el jardí del Senyor
seguint sa direcció
que Déu li va senyalar
per un camins escollits
segur que ja deu gosar
d'aquell sol dels elegits
i des d'allà intercedirà
pels seus parents i amics.

Catalina Jaume, de Calicant

L'ULL DE VIDRE

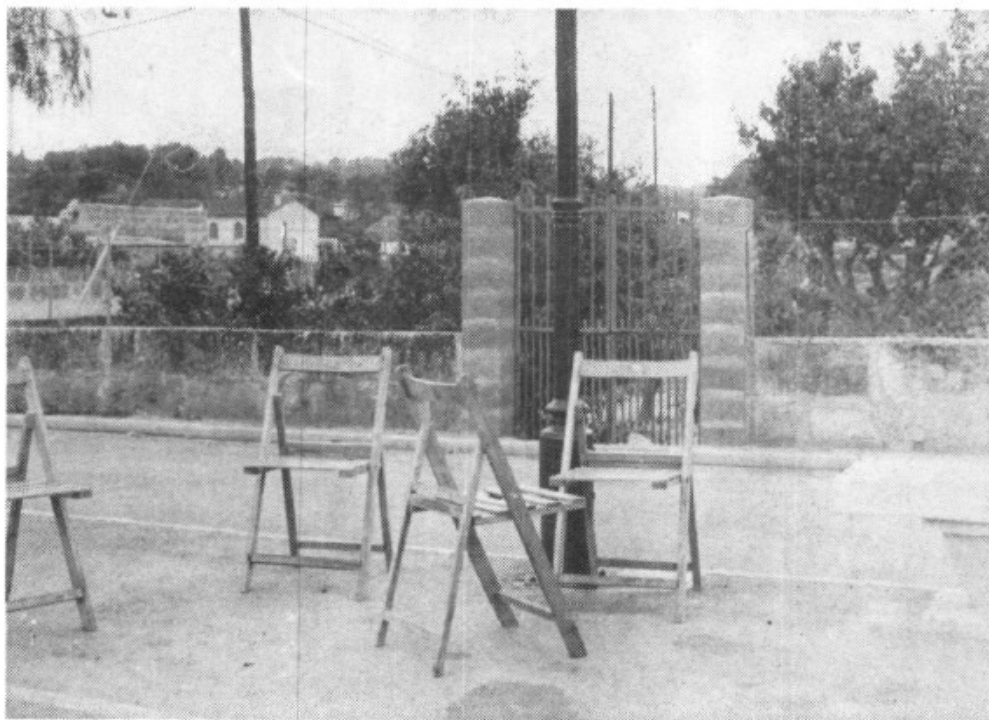
L'Ajuntament ha decidit que els dies 1, 2 i 3 de cada mes hi hagi una cupeta al solar de la Creu d'en Revull, on la gent hi pugui tirar tota la ferralla.

Aquest mes, i ja que era la primera vegada, hi ha hagut *overbooking* i s'han hagut de fer tres viatges ben plens. És d'esperar que a partir d'ara la gent que tirava els seus electrodomèstics i la brutor per foravila no ho faci més i empri aquest nou servei.

AJUNTAMENT

Resum de la sessió ordinària que tingué lloc el dia 31 de gener de 1992.

La sessió començà puntualment a les 20:30 h. Hi eren presents tots els regidors i, a més a més, hi havia més d'una dotzena de persones al públic. Cal dir que a la sala d'actes de la casa de la vila, que encara està en obres, hi feia un fred que pelava. La sessió fou molt llarga i polèmica. Els temes que s'hi tractaren foren els següents:

1. Aprovació de l'esborrany de l'acta de la sessió anterior.

S'aprovà per unanimitat sense cap rectificació.

2. Coneixement de les resolucions del batle.

Es comunicaren al ple les diverses resolucions de concessions de llicències d'obres, d'algunes denegacions d'aquestes llicències i també unes quantes autoritzacions de despeses.

3. Coneixement de la constitució del grup mixt.

Amb un escrit dirigit al ple, els regidors Gabriel Mora (batle, Guillem Mas i Miquel Torrens comunicaren que abandonaven el grup PP-UM, amb el qual havien acudit a les eleccions i, des d'aleshores, passaven a integrar

el grup mixt de l'Ajuntament.

Igualment comunicaren que el portaveu del grup serà Gabriel Mora, el representant a la comissió d'assumptes generals serà Miquel Torrens i el representant a la d'hisenda Guillem Mas.

4. Elecció del jutge de Pau (substitut).

Aquest càrrec fou ocupat per Sebastià Mayol Estrany, que era l'únic que ho havia sol·licitat. Tots els regidors hi vengueren a bé.

5. Execució del projecte de piscina municipal.

S'acordà d'aprovar aquest projecte, ja aprovat a la passada legislatura, un cop s'hi han afegit una rampa per a deficients físics. El pressupost total és de 20.693.423 ptes. i serà construït al solar que té l'Ajuntament aferrat a la residència de la 3a. edat, al cap de cantó.

El regidor Pep Mas no hi estigué d'acord, la resta de regidors votaren a favor del projecte, encara que amb alguna puntualització.

6. Pla territorial d'equipaments esportius 1992.

S'aprovà l'acord que havia pres la comissió informativa, a la qual hi havia hagut algunes divergències. El ple acordà sol·licitar que s'inclouguessin en aquest pla d'equipaments:

- Arreglar el pis del camp de futbol i posar-hi un sistema de reg.
- Acondicionar la pista de petanca.
- Acondicionar un local de l'escorxador on s'hi ha instal·lat el Club Colombòfil de Sant Joan.
- Fer una pista pedestre entre Consolació i Son Juny, ran del pinar del camp de futbol.

7. Pla de millorament de façanes 1992.

En aquest pla de la Conselleria de Cultura s'inclourà la millora de la façana de la Casa de Cultura, la qual tindrà un pressupost de dosmilions de pessetes d'aportació municipal, més la subvenció de la Conselleria.

Aquest projecte també s'aprova la legislatura passada.

8. Consorci d'Informàtica Local de Mallorca.

El nostre Ajuntament decidí per unanimitat adherir-se al Consorci Informàtic que vol crear el CIM per a la total informatització de la gestió municipal.

Si s'arriba a constituir aquest consorci, el nostre ajuntament haurà de pagar 116.878 ptes. anuals per a amortitzacions d'equips, programes, servei tècnic, etc.

9. Subvencions.

S'acordà per unanimitat concedir tres subvencions:

- Quaranta mil pessetes al Centre Cultural per dur a terme el 21è. Certament Poètic Verge de Consolació el dia del Quart Diumenge d'enguany.
- Cent mil pessetes al Club d'Esplai per dur a terme la festa de l'Enterro de la Sardinas d'enguany, el proper dia 3 de març.
- Cent mil pessetes a la revista *Mel i Sucre* per la seva tasca informativa, de difusió cultural i de normalització lingüística.

10. Moció del PSM-NM per l'autodeterminació.

Després que Gracià Sànchez, regidor del PSM, exposàs el que significava el dret lliure i democràtic a què el nostre poble pugui triar el seu futur mitjançant el dret a l'autodeterminació reconegut a la Declaració dels Drets dels Pobles feta per l'ONU, es passà a la votació:

Donaren suport a la moció els dos regidors del PSM, els dos del PP-UM. S'hi oposaren els tres regidors del grup mixt i el d'US. El regidor d'Arrel s'abstingué ja que va dir que no ho tenia gaire clar.

Davant l'empat i abans de procedir a la segona votació, el portaveu dels nacionalistes va tornar a explicar la moció i els va demanar el seu suport. Això fou inútil, ja que a la segona votació es repetiren els resultats de la primera, i després el batle té el vot de qualitat, per la qual cosa es decantà per no donar suport a aquesta moció.

11. Moció d'urgència.

Joan Mates, d'US, presentà per via d'urgència que s'aprovàs el projecte de millorament del Club d'Esplai de la 3a. Edat i que tenia un pressupost de 13 milions, dels quals ja n'hi havia més de cinc de gastats.

En aquest punt esclatà la polèmica, sobretot entre el regidors Joan Barceló i Joan Mates i el batle Gabriel Mora i la resta de regidors.

Després d'una llarguíssima discussió de prop d'una hora, en la qual hi hagué acusacions com que el batle passat havia autoritzat aquests cinc milions de despesa sense que ningú en tengués coneixement, fet que Joan Barceló i Joan Mates (PP-UM) negaren rotundament. Joan Mates arribà a dir que no sabia si l'arquitecte i el contractista havien presentat aquest nou projecte per tenir més guany. Després de veure que mai no s'arribaria a cap acord en aquest punt es decidí deixar el tema damunt la taula i fer un careig entre els regidors i l'arquitecte i el contractista per tal d'aclarir d'una vegada tot aquest embolic.

12. Precs i preguntes.

En primer lloc prengué la paraula Gracià Sánchez, que va fer els precs següents:

— Que s'informàs els regidors de l'Ajuntament dels temes municipals abans de fer-ho al públic en general, ja que d'alguns temes els mateixos regidors se n'havien assebatat per altres persones.

— Que consti la protesta del PSM-NM per la publicació a la «Guia de Mallorca», publicada pel *Diario de Mallorca*, d'un anunci de l'Ajuntament de Sant Joan en castellà i pregam que no torni a passar més.

El batle també coincidí amb la postura del PSM-NM i digué que miraria que no tornàs a passar.

— Que canviïn el mirall del creuer entre el carrer de Manacor i el de Consolació, ja que ha tornat opac i és un perill per al trànsit.

El batle va dir que es faria ben aviat.

— Que demani a Obres Públiques que arreglin un clotarro que hi ha a la carretera de Vilafranca, prop del Molí d'Aigua, perquè ja hi ha hagut més d'un denou en aquest punt.

Les preguntes que va fer el PSM-NM foren:

— Quines gestions heu fet al CIM o al Govern Balear sobre el tema de les damnificacions dels afectats pel fibló des que es va presentar la relació d'afectats?

El batle contestà que no havien fet res més, però que esperaven una contesta d'aquestes institucions.

— Encara es continua matant a l'escorxador?

A instància del batle, l'assessor legal digué que estava permès fer-hi matances particulars en el temps fixat per la llei.

— Els cotxets de xoc que hi ha instal·lats al costat de la pista de tennis han satisfet les corresponents taxes municipals?

El batle contestà que encara no, però que se'ls hi presentaria.

— Quan es començaran a tomar, una altra vegada, i es tornaran a construir les casetes del cementiri?

Segons el batle, el contractista digué que les tornaria a fer i que ell mateix es posaria en contacte amb aquell per veure quan començarà.

Seguidament prengué la paraula Joan Barceló, del grup PP-UM, i demanà:

— Voldria saber si Joan Matas, d'US, també passarà a integrar el grup mixt, ja que tothom sap que té carnet del PP?

El regidor Matas digué que no, ja que ell no havia estat mai dins el grup municipal del PP-UM i, per tant, no n'havia de sortir.

— Davant el fet de la constitució del grup mixt, qui és ara el representant de la gent que votà PP-UM a les passades eleccions locals?

El batle contestà que els únics que quedaven dins aquest grup municipal eren Joan Barceló i Joan Matas i que, per tant, eren ells.

— Estan completament liquidades les factures de les festes de l'estiu 91?

Li contestaren que sí.

— Joan Barceló manifestà el seu desacord pel lloc on s'instal·là la cupeta per recollir ferro i electrodomèstics vells, ja que creia que les persones que havien regalat a l'Ajuntament el solar on hi ha la Creu d'en Revull no estarien gaire contentes que es convertís en el femer del poble.

El batle contestà que si no estava allà l'haurien de posar a davant ca seva o davant ca en Joan Barceló o davant el portal de qualsevol santjoaner, i creia que el solar no quedava gens degradat.

— Quines millores amb obra es faran amb la comissió de la segona fase d'abastament d'aigua?

El batle no volgué contestar la pregunta, ja que considerà que aquests temes no s'havien de tractar en el ple. Seguidament el batle demanà a Joan Barceló que quines eren les que ell havia fet quan era batle amb la de la primera fase?

Joan Barceló les xifrà en 4,5 milions. Quan demanà conformitat a l'assessor jurídic aquest digué que ell no en sabia res i que als papers de l'Ajuntament no en tenia constància.

D'aquest tema no se'n parlà més.

— Quan es posaran les persianes a la casa de la vila?

El batle contestà que quan s'acabàs el frontis.

— Hi haurà alguna reunió per triar les prestatgeries que s'han de posar a l'arxiu municipal?

Gabriel Mora contestà que s'estava pendent de rebre pressuposts de diferents cases comercials.

— S'han precintat els comptadors d'aigua de la gent que no ha connectat?

El batle Mora digué que s'estava fent.

Després d'acabar el torn de Joan Barceló, el batle Gabriel Mora li demanà qui pagaria l'asfaltat del carrer Unió. Barceló li contestà que el pagaria de la seva butxaca.

A continuació prengué la paraula Pep Mas, d'Arrel, i va pregar:

— Que es fes un estudi de costs per saber que costaria una piscina climatitzada.

— Que li arribi d'hora la informació sobre temes de cursets esportius que organitza el Govern Balear.

— Que s'instal·li un tauló d'anuncis per al jovent.

I les preguntes foren:

— Quan es pagarà una subvenció que té concedida el club de voleibol de l'any passat ençà?

Guillem Mas li respongué que es pagaria al més aviat possible.

— Qui pagarà un anunci de l'Ajuntament a una revista de Manacor?

Gabriel Mora digué que ell com a batle no ho havia encarregat i Barceló, com a ex-batle, digué que ell tampoc (per tant, no se sap qui la pagarà).

— Qui pagarà el que ha costat arrglar la calefacció de l'escola?

Ningú no contestà res.

Abans d'acabar, el batle Gabriel Mora demanà al públic si qualcú volia demanar alguna cosa. Com que ningú no ho va fer, la sessió acabà després de més de dues hores d'haver començat.

Cap del assistents se n'empenedí d'haver anat a passar fred al ple, per això davant el que prometen les sessions ordinàries, per en tornar-hi anau a prendre cadireta d'hora. Si és com aquest ple, segur que no us n'empenedireu.

*Gracià Sánchez
Xesc Nicolau*

SANT

19

ANTONI

92

REFERÈNDUM

Ho he llegit al diari: el representant del grup ARREL es va abstenir a la votació de la moció referida al **dret d'autodeterminació dels pobles** presentada a l'ajuntament de Sant Joan el 25 de gener. El motiu que va al·legar el sr. Mas va ser que el poble havia d'estar ben informat, i que en tot cas s'havia de fer una consulta popular, un referèndum.

Una vegada comprovada l'autenticitat d'aquesta informació (no tot el que posen els diaris és estrictament veritat), no m'he pogut reprimir d'aficar cullerada dins aquest assumpte, i dir-hi la meua.

No és la primera vegada que el grup ARREL parlate fer referèndums al poble (en dir poble supòs que es refereix a Sant Joan), de fet crec recordar que un dels punts del seu programa electoral (no sé si el de bromes, el de meitat-i-meitat o el «d'en serio») en parlava. Això en si no és cap desbarat, ni que se'n parli ni que es tenguí la intenció de posar-ho en pràctica; la cosa es complica quan el seu representant comença a usar aquesta intenció com a escut per no haver de prendre decisions importants dins el consistori.

Quan un regidor d'un ajuntament passa a formar part voluntàriament del grup de govern, el primer que ha de fer és prendre consciència que un moment o altre haurà de participar en la presa de decisions (importants o no, que de tota classe n'hi ha) sobre temes directament lligats amb la política i l'economia local; i també s'ha de plantejar seriosament el ser mínimament conseqüent a l'hora de prendre

aquestes decisions (votar).

Formar part de l'equip de govern vol dir, en principi, tenir unes llibertats i uns poders dels quals no disposen els membres de l'oposició, però immediatament darrera vénen els deures que això comporta. Traduït al terreny pràctic, això vol dir que un regidor del grup de govern, quan diu que no pot votar una proposta perquè segons ell "s'hauria de sotmetre a referèndum", la primera cosa que ha de fer

tot just haver-se abstingut de votar, és posar mans a l'obra per organitzar el referèndum per saber què ha de fer i opinar en el futur sobre aquest tema. Una altra cosa que ha de fer, és aplicar el mateix llistó a tots els assumptes d'igual o semblant importància. No és ètic ni coherent proposar un referèndum per segons quin tema, i al mateix temps i sense demanar l'opinió al poble en general, votar sobre altres temes d'importància per a la vida local, com pot ser qualsevol projecte municipal, o fins i tot la presentació d'una moció de censura contra un batle.

Esper que si el sr. Mas o el Departament de Defensa del seu grup polític llegeixen aquest article, reflexionin sobre la seva actuació dins l'ajuntament, i pensin sobre tot que allà dins es prenen decisions importants que, en cas de sortir esguerrades, poden hipotecar el futur del poble (que és també el nostre) per molts d'anys.

Joan Sastre Joan

OFENSIVA EN TOTA REGLA

Aquestes darreres setmanes han estat actualitat a les planes dels diaris dues notícies, les quals, si bé tenien protagonistes ben distints, guardaven una relació més que estreta entre elles.

La primera notícia feia referència a la pèrdua d'una subvenció que el Govern Central havia de donar a l'Ajuntament de Manacor per ajudar a pagar el cost de la construcció d'un pavelló poliesportiu cobert. La causa de la pèrdua de l'ajuda era la llengua emprada en la tramitació de l'expedient. Aquest havia estat tramès a Madrid per part del Govern Balear, que feia de pont entre l'Ajuntament de Manacor i el Govern Central, escrit en català, llengua també oficial de l'estat, segons Constitució. Els funcionaris de Madrid retornaren l'expedient a Mallorca, sol·licitant la traducció a la llengua de l'*Imperi*. Tramesa la traducció cap a Madrid, quan va arribar va trobar les portes tancades, com es diu habitualment. El termini de presentació s'havia esgotat, i per tant l'ajuda quedava automàticament denegada. Evidentment a cap funcionari de Madrid no se li va ocórrer fer traduir l'expedient allà mateix, per part dels traductors del propi *ministerio*. Va ésser molt més fàcil i alhora més *alliçonador*, retornar els papers i "torni vostè demà". Segurament aquests doblers que havien de venir a Mallorca ja deuen ser a Andalusia o a Extremadura, d'on tots els expedients que es remeten cap a Madrid surten escrits en castellà, que és com tots ja sabeu la llengua de l'*univers*.

L'altra notícia va ésser la publicació a una revista oficial de l'Exèrcit de l'Aire d'un article signat pel general José Pablo Güil Pijuan. Aquest militar afirmava al seu article que la política lingüística de la Generalitat de Catalunya, del Govern Balear i de la Universitat de les Illes Balears, era una política terrorista, discriminatòria, provinciana, etc. Poc després va afirmar publicament que la qualificació de terrorista no era

pot-ser la més adequada, que s'havia equivocat amb aquest tractament tan dur, però que bàsicament no es desdeia de res. Ràpidament el inefable Antonio Alemany, del diari El Dia 16, va escriure que ell estava d'acord amb el fons però no en la forma, per variar. La majoria de polítics i de intel·lectuals criticaren l'article del general i com diuen aquí pau i després, glòria.

Perquè atrevir-se a parlar de discriminació envers dels castellanoparlants en una terra com la nostra no són més que ganes de dir desbarats. De voler ignorar, amb mala fe, que en aquest país nostre tots els diaris, totes les emissores de ràdio, així com el 80% de les hores d'emissió televisiva es fan en castellà. Ignorar que quasi tots els polítics del Govern Balear o de l'Ajuntament de Palma parlen majoritàriament en castellà a les seves compareixences davant la premsa o a molts dels seus discursos. Ignorar que a la ciutat de Palma, o a pobles com Calvià sentir parlar mallorquí és quasi un miracle, i podríem seguir amb la llista d'agravis i no acabariem mai.

Tot això abans esmentat passa en una nació com la nostra on els que han vingut a viure aquí són els castellanoparlants, maldament pugui parèixer, davant la situació actual en números, que siguem nosaltres els externs.

Formen part, aquestes dues notícies, de la llarga, callada, sorda però ferma ofensiva del castellà i la seva gent, contra el nostre català i la nostra gent. La ofensiva oficial (ministeri que denega subvenció, revista de l'exèrcit que publica articles qualificant-nos de terroristes), es dona la mà amb la ofensiva diària al carrer dels molts de castellanoparlants que aquí hi ha passant-nos diàriament la seva apissonadora lingüística. En les nostres mans està evitar que tenguin èxit.

Andreu Bauçà

APUNTS D'HISTÒRIA

SANT JOAN EN ELS LLIBRES DE VIATGES (I)

A partir d'aquest número de la revista MEL I SUCRE ens proposam iniciar una sèrie d'articles sobre les notícies i les visions del nostre poble que donaren alguns viatgers i escriptors que varen venir a Mallorca durant els segles XVIII, XIX i XX.

Cal dir que les referències sobre Sant Joan que donaran aquests escriptors i viatgers seran molt diferents en quant a la temàtica i a l'extensió. Per exemple, serà tractat amb una certa amplitud a les obres de Jeroni de Berard o de l'Arxiduc Lluís Salvador d'Habsburg; amb menor grau a les de Pau Piferrer i Josep Maria Quadrado o d'Antoni Furió; quasi gens a la que ens proposam analitzar avui, que és la de José Vargas Ponce; i no hi trobarem cap referència de Sant Joan a l'obra de l'alemany Hermann Alexander Pagenstecher.

Estado que manifiesta la Poblacion actual de la Isla de Mallorca, con respecto á cada Pueblo, á saber los números de vecinos ó fuegos, de personas de comunion, confesion y párvulos, con su total de estas dos clases: y de estas quantas sirven á S. M. en el Ejército, Milicias y Marina, y totales de las mismas: donde tambien se hallará la Matricula en las tres clases de Patronos, Presentes y Maestranza.

Ciudades	Años	Número de vecinos ó fuegos	Número de personas de comunion	Número de personas de confesion y párvulos	Número del total de las personas	Número de Personas que se reparten en el Ejército	N.º de personas de que se compone el Regimiento de Milicias	Número de los totales en actual servicio	Número de los que estan en campaña	Número de los voluntarios	Número de los totales en actual servicio de mar	Número de los totales en Ejército y Marina	Número de los Patronos	Número de Presentes ó inbábilis	Número de los enpleados en la Maestranza
Servicio de tierra.															
Catedral.....	138	579	97	676	1113	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Santa Eulalia.....	3226	8604	3508	11113	6881	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Palma.....	1833	5073	1808	6881	3805	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
San Jaime.....	1063	3030	785	3805	3579	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
San Miguel.....	1089	2780	799	3579	3470	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
San Nicolas.....	831	2776	700	3470	310	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Aleudia.....	232	603	210	813	19	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Andrache.....	909	1013	909	1983	13	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Alaró.....	579	1804	723	2526	13	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Artá.....	113	180	150	330	330	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Soncervera.....	1146	2034	973	3006	23	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Cap de Pera.....	610	1909	165	2074	11	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Algayde.....	350	1111	415	1526	4	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Bubla.....	335	1768	698	2466	9	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Biniufre.....	101	450	169	619	9	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Calvia.....	318	1040	477	1457	6	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Campos.....	993	1786	595	2381	19	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Campanet.....	334	1127	350	1477	6	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Roger.....	320	1112	345	1457	6	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Esportia.....	337	1112	345	1457	6	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Bañalbufar.....	385	2384	961	3345	13	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Escorca.....	41	176	84	240	1	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Felaniche.....	1163	2098	1703	3861	60	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Inca.....	674	2104	995	3189	12	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133
Sant Juan.....	157	1105	483	1687	6	137	320	477	1993	263	3355	3713	156	1564	133

Les obres d'aquests escriptors i viatgers constitueixen una font històrica de primera mà. En molts de casos a més d'una interessant descripció física de Mallorca, també serveixen per entendre la vida quotidiana, els costums i la manera d'entendre el món dels mallorquins del segle XVIII i XIX.

A finals del segle XVIII i durant tot el segle XIX, les illes Balears entraran a formar part del circuit dels viatgers il·lustrats, romàntics i positivistes que recorreran les terres de la Mediterrània.

Aquests tipus de viatgers seran reflexe de la cultura i els temps en que vivien. Així, el viatger il·lustrat serà substituït pel viatger romàntic, i aquest pel positivista. El viatger és un home culte, que es mou

per l'interés i la curiositat, però també per recollir informació valuosa per l'Estat. En la seva obra reflexa i observa l'experiència personal que adquireix viatjant. Però no cal oblidar que la visió d'aquests viatgers estarà mediatitzada per la moda cultural i intel·lectual del moment en que les tocava viure.

DESCRIPCIONES DE LAS ISLAS PITHIUSAS Y BALEARES, de José Vargas Ponce

Iniciam aquesta sèrie d'articles amb l'obra de José Vargas Ponce, que estitula "DESCRIPCIONES DE LAS ISLAS PITHIUSAS Y BALEARES", que s'integra dins el corrent de viatgers il·lustrats.

Cosechas de todos los Granos, Aceytes, Vino y Ganado de la Isla de Mallorca por un preciso Quinquenio desde el año de 1778 hasta el de 1783.

	Quart. trigo y candelal.	Quarteras cebada.	Quarteras avena.	Quarteras legumbres.	Moliendas de aceyte.	Cargas de vino.	Ganado lanar.	Ganado cabrio.	Ganado vacuno.
Palma.....	21'430 $\frac{1}{2}$	14'086 $\frac{1}{2}$	1'241 $\frac{1}{2}$	4'458 $\frac{2}{5}$	3'194		6'667	2'942	226
Alcudia.....	3'725 $\frac{1}{2}$	1'269 $\frac{1}{2}$	1'441 $\frac{1}{2}$	1'320	92 $\frac{1}{2}$	1'233 $\frac{1}{2}$	1'124	1'437	441
Andraix.....	1'310	1'572	280	868 $\frac{1}{2}$	4'550		1'269	2'874	
Artá.....	8'742	4'653 $\frac{3}{4}$	3'532	2'768 $\frac{1}{2}$	5'080		11'897	7'053	889
Alaró.....	4'803 $\frac{1}{2}$	1'680	346 $\frac{1}{2}$	2'280	7'851	3'275	2'428	47	
Algayda.....	10'350	4'020	1'956	1'092			4'300	301	83
Buñola.....	2'392 $\frac{1}{2}$	434 $\frac{1}{2}$	393 $\frac{1}{2}$	689 $\frac{1}{2}$	8'524		2'710	183	1
Binisalem.....	5'615	2'250	830	1'978	3'158	11'300	1'581	056	23
Campanet.....	3'748 $\frac{1}{2}$	1'144 $\frac{1}{2}$	804 $\frac{1}{2}$	797 $\frac{1}{2}$	1'823	084	1'150	786	131
Calvia.....	7'398	4'117 $\frac{1}{2}$	1'800 $\frac{1}{2}$	406 $\frac{1}{2}$	4'050 $\frac{1}{2}$		4'302	2'216	
Campes.....	12'190 $\frac{1}{2}$	9'388 $\frac{1}{2}$	2'706	858		4'374 $\frac{1}{2}$	7'894	2'206	191
Esporlas.....	3'850	596	395	1'134	7'425 $\frac{1}{2}$		2'162	144	
Escorca.....	1'817	047	084 $\frac{1}{2}$	089 $\frac{1}{2}$	1'288 $\frac{1}{2}$		2'842	1'092	141
Felanitx.....	12'933 $\frac{1}{2}$	9'701 $\frac{1}{2}$	5'085 $\frac{1}{2}$	4'097 $\frac{1}{2}$	241	36'000	5'809	1'952	366
Inca.....	8'789 $\frac{1}{2}$	5'006	1'832	1'552 $\frac{1}{2}$	1'347 $\frac{1}{2}$	2'890	2'149	185	46
San Juan.....	10'209	3'447 $\frac{1}{2}$	1'915 $\frac{1}{2}$	898		950	2'396	111	148

José Vargas Ponce, amb motiu de la missió que li fou encarregada d'aixecar les cartes i els mapes hidrogràfics de les costes mediterrànies, visità les illes Balears l'any 1784. Va recollir totes les notícies i informacions sobre les illes, i les va publicar el 1787, sota el títol *Descripciones de las Islas Pithiusas y Baleares*.

En aquest llibre va recollir una informació molt interessant sobre la realitat i els distints aspectes de la geografia, la història i l'economia de les illes Balears. Però, hem de dir que les dades estadístiques que va utilitzar sobre l'agricultura, el comerç i l'educació de les diferents viles eren del *Primer Tomo de Memorias* (1784) realitzat per la Societat Econòmica Mallorquina.

La persona que va acompanyar a Vargas Ponce en els distints desplaçaments per Mallorca fou el canonge i futur cardenal **Antoni Despuig i Dameto** (1745-1813).

A la introducció del llibre, Vargas Ponce, resumeix i reflexa la metodologia que va emprar per la realització de l'estudi. El seu propòsit era fer una geografia vertadera i amb exactitud que presentas a tot

l'Estat. Vargas Ponce pertany al corrent que identificava la geografia amb la descripció de països, reforçant la seva vinculació i interrelació amb la història. Creia que la geografia era necessària per comprendre la història.

L'obra s'inicia amb la descripció de les Pitiuses, continuant amb Mallorca i finalitzant amb Menorca. El propòsit de Vargas Ponce era intentar subsanar la mancança d'un coneixement profund que afectava a tot l'Estat espanyol d'aquell temps.

Com hem dit, la menció que fa de Sant Joan en el llibre és molt breu i és la següent:

De Campos tirando para el N. ya al E. ya al O. se ven las siguientes Villas, Porreras, Algaida, Montuiri, Villafranca, San Juan y Petra; cuya extension y circunstancias nada tiene de notable, solo el estar situadas en lo llano, y ser el granero de la Isla.

Així mateix, ofereix una sèrie de dades sobre les collites de blat, civada, oli, vi i ramaderia entre els anys 1778 i 1783. També ofereix unes dades sobre la població de cada vila de l'illa de Mallorca.

Arnau Company

VARGAS PONCE, JOSE (Cadis 1760 - Madrid 1821). Marí, escriptor i geògraf. El 1782, va ingressar a l'Armada, on fou destinat a la Guardia d'Honor. Aviat va ascendir a alferç de fragata i fou destinat a l'Observatori Astronòmic de Cadis, des d'on va embarcar sota les ordres de Vicente Tofiño per fer un viatge (1783-84) que tenia com a missió l'aixecar les cartes i els mapes hidrogràfics de les costes del Mediterrani. Amb motiu d'aquest treball visità les illes Balears, on va recollir notícies i informacions, i publicà *Descripciones de las Islas Pithiusas y Baleares* (1787). Va ingressar a l'Academia de la Història de Madrid el 1786, i a la de San Fernando el 1789. Va ser ascendit (1793) a Tinent de Navio i va participar en la guerra contra els francesos. Féu amista amb Gaspar Mechor Maria de Jovellanos, i aquest essent ministre de Gràcia i Justícia el 1797, el va cridar per formar part de la Junta d'Instrucció Pública, però la caiguda del ministre un any després li va suposar haver de sortir de Madrid, i va aconseguir que el destinassin a l'Aragona on va tenir la missió de vigilar l'embarcament de tropes per anar a conquerir Menorca als anglesos. El 1800, fou enviat a Guipúscoa on va treballar en un estudi de la població de cada poble guipuscoà al llarg del set-cents amb observacions sobre l'agricultura, la indústria i el comerç. Aquest projecte fou presentat al Ministeri de Marina acompanyant una *Memoria sobre el derecho que tenía España al río Bidasoa*. Durant l'ocupació napoleònica va haver de fugir de Madrid (1812), i a les eleccions legislatives de 1813 va sortir elegit com a diputat suplent de la província de Madrid, ocupant l'escó a causa de la mort del titular. El maig de 1814, havia de ser nomenat per segona vegada, la primera havia estat el 1804, Director de l'Academia d'Història, fou depurat per l'administració ferradina, i desterrat a Cadis i Sevilla, on va fer recerques a l'Archivo de Indias. A l'inici del Trièni Liberal va recuperar l'escó de diputat i va morir poc després.

NOTA: Per la realització d'aquesta biografia s'ha consultat l'excel·lent pròleg d'Isabel Moll a les *Descripciones de las Islas Pithiusas y Baleares*, editat per José J. de Olañeta, a Palma (1983), la *Gran Enciclopèdia Catalana* i l'*Enciclopèdia Universal Espasa-Calpe*.

IPER MANACOR

Su Hipermercado favorito

OFERTAS DEL 20 DE FEBRERO AL 5 DE MARZO DE 1992

ALIMENTACION

Galletas Darvida Cereza. 1 kg.	
+ leche brick Unagrás regalo.....	315
Galletas María Quely 450 grs.....	179
Galletas Quely 450 grs.....	189
Magdalena Larga Panrico 12 unid.....	109
Chiquipán Panrico 475 grs.....	114
Leche condensada La Lechera 750 grs.....	248
Tomate frito Solís 420 grs.....	81
Mayonesa Ligeresa 225 grs.....	93

BEBIDAS Y LICORES

Vino Don Simón brick 1 l.....	99
Coca Cola, Fanta, lata 33 cc.....	44
Gaseosa Pícsa 1' 5 l.....	71
Agua Uyalas 5 l.....	65
Laccas Agama 1 l.....	99

CREMERIA

Yogur Danone sabores pack 8 u.....	197
Petit Suisse sabores Danone.....	159

CONGELADOS

Filetes Merluza Pescanova 400 grs.....	346
Espinacas Pescanova 400 grs.....	106
Pizzeta atún Fribesa 125 grs.....	99
Pizzeta frankfurt Fribesa 125 grs.....	99
Calamar C-3 Boston 1 kg.....	325
Maruca rodajas M. 1 kg.....	585
Bocas medianas Nº 3. 1 kg.....	725

FRUTA Y VERDURA

Plátanos 1 kg.....	199
Huevos extra.....	99

CHARCUTERIA

Jamón cocido Oscar Mayer 1 kg.....	825
Jamón Serrano Oscar Mayer 1 kg.....	1.375
Chopped Porc El Pozo 1 kg.....	399
Queso Mahonés Mercadal 1 kg.....	1190
Salchichas Wiener Oscar Mayer 5 u.....	179
Fuet Imperial El Pozo.....	189

PERFUMERIA Y LIMPIEZA

Recambio Fregona Vileda suave.....	179
Fregona Set.....	255
Detergente Wipp Expres automática 4 kg.....	799
Detergente Wipp Expres automática 2' 2 kg.....	799
Lavavajillas Conejo 1' 5 l.....	123
Pañuelos Tempo faciales 100 unid.....	99
Pañuelos Tempo pack 6 unid.....	61
Jabón líquido íntima Ausonia.....	149

BAZAR

Cocina Gas 308 Edesa.....	21.018

MENAGE Y BRICOLAGE

Conjunto 32 pz. c/ vasos Pattery.....	2975
Tendedero ropa.....	1.100
Lote: Difusor sobrecocina, paellera pulida 32 cm.....	895
Lote: Paellero butano Mod. 2000, paellera pulida 42 cm.....	2.895
Kit herramientas.....	950

TEXTIL

Slip niño surtido.....	150
Braga niña surtida.....	150
Braga Sra. surtida.....	175
Chándal unisex surtido.....	2995
Cojines terciopelo.....	445

L'herbolari

EL CODONYER

I és el codonyer (*Cydonia vulgaris*) un arbust de procedència exòtica, segurament de Persia o La India, que creix subespontani o conreat pel l'home a les voreres humides, als horts, o aprop de síquies i fonts. No sol assolir molta alçada, com a molt tres o quatre metres; les fulles, caduques, són grosses i tomantoses (com a vellutades), d'un verd fosc i senseres. Com que és membre de la família de les Rosàcies, la seva flor blanquinosa té 5 pètals no gaire grossos i poc vistosos; la fruita, de maduració molt lenta, és grossa i d'un groc molt propi, amb una pell també vellutada i aromàtica. La seva carn, molt fibrosa, ens confirma que és una planta que no ha sofert gaire bé cap canvi desde el seu estat sivestre, encara que faci molt de temps que acompanyi la nostra dieta alimentària.

Altres temps era molt més apreciada que ara, degut a que omplia un buit dins una temporada en la que no hi havia quasi cap altra fruita madura, i també pel fet de la seva fàcil conservació: estesa a la sala, sobre canyissos o damunt el gra. Ja els moros sabien una manera de fer-la tornar més saborosa, i que la feia durar encara més temps: el codonyat, conveia bona de fer com ella mateixa, i que de petits tots hem disfruitat. Per cada Kgr. de fruita pelada n'hi posam mig de sucre, i aigua que basti, i bull que te bull dins una greixonera grossa, a foc lent i remena que remenaras, que no quedi aferrat al cul. En estar ben

confitada es passa pel "passa-purè" (abans la capolaven dins un murter), es deixa refredar i es posa dins motlles adequats, i s'estorja a un lloc sec i fosc. I vengui fer tallades mentres n'hi hagi, tot sol o acompanyat d'un poc de pa.

Però els nostres avantpassats no just en treien profit de la carn per menjar, la popa del fruit, per ella mateixa és mitja apotecaria: astringent, antidiarèica, cura la ronquera, i les afeccions a les vies respiratòries. A les llavors no les tiraven no, són calmants i emollients, i del seu mucíl·lag (oli) en feien unguent per curar les cremades, cedes, talls de fred, inclús inflamacions als ulls. I de la llenya, foc, sobre tot de la llenya prima, de la qual n'és un gran productor degut a la seva tendència a fer brots i rebolls, la qual cosa fa que s'hagi desmotxat molt sovint.

Per les connotacions eròtiques del seu nom, el poble n'ha fet ús en el seu parlar quotidià i amb glossats embarbussats com aquest, de la vila d'Artà:

Set senalles de codonys
vaig dur a recodonyar
de set recodonyadures
set senalles vaig tornar

*Guillem Florit Caimari
Miquel Company Florit*

mel i sucre, dolcet dolcet

Aquesta revista ha rebut les sol·licituds de baixa de dos membres assenyalats d'Arrel. Mentre que *Mel i Sucre* publica les cartes d'aquest grup (on acusen la revista de ser l'òrgan d'expressió del PSM), ells se'n despunten, supòs que perquè de vegades són els que reben. Curiosament, un dels qui s'han despuntat és el regidor d'esports que, per fer la seva feina eficaçment, hauria d'estar al dia de les opinions dels diversos sectors del poble, encara que siguin minoritaris (i no oblidem que *Mel i Sucre* és la revista de més difusió de Sant Joan). L'altra baixa és la del propietari d'un establiment públic que, entre altres serveis, ofereix premsa als seus clients. Ho deu haver fet pensant en la bona salut mental de la seva parròquia, no fos cosa que qualcú pogués tenir una pujada de sang llegint coses com aquesta que teniu entre mans. Crec que aquests fets poden ser símptomes d'una malaltia greu: la dels que només volen escoltar les lloances, vénguin d'on vénguin, i qualificar els que fan crítiques de ser uns fills de puta. Esper que no actuïn d'aquesta manera si qualche dia arriben a tenir una parcel·la de poder important dins l'Ajuntament.

És molt meritòria la iniciativa del Consell Parroquial de recollir periòdicament material reciclable: paper i vidre. Per una part es dona feina a gent que tendria dificultats per guanyar-se la vida d'una altra manera (crec que el material va a la Fundació Deixalles, creada, entre d'altres, pel Bisbat). A més d'això, en un món com el nostre on els recursos són limitats, el reciclatge no és una moda sinó una necessitat. Tanmateix, seria desitjable que la recollida d'objectes reciclables es fes més sovint i que s'estengués a altres materials que poden donar rendiment després d'haver estat utilitzats una vegada. Fa falta un bon sistema de recollida d'aquest tipus de materials, amb contenidors adequats, i una freqüència molt més alta que fins ara. Organitzar-lo és feina de les institucions.

El líder d'Unió Santjoanera (si és que aquest invent encara existeix) no té remei. Es veu que tants d'anys de "mando y ordeno" acaben amb la salut mental de qualsevol. L'espectacle de les seves intervencions als plens, passant sense to ni so del mallorquí al castellà i viceversa, fins al punt que ell ni se'n tem, és esperpèntic. I aquesta mescla *castellorquina* no té cap tipus d'excusa dins un ple de l'ajuntament santjoaner, ja que de moment tots els regidors i fins i tot el públic assistent són gent de la vila ben entenedors del mallorquí. Crec que es tracta d'una malaltia ben mala de curar, i encara més si tenim en compte la poca voluntat que hi posa.

Si jo fos el rector de la nostra Parròquia estaria ben preocupat. Darrera anys i anys durant els quals el nombre de feligresos practicants ha anant minvant d'una manera incessant, ara pareix que miraculosament s'ha produït una revivalla. Aquesta no es nota encara als actes litúrgics que l'església organitza, però pareix que tot arribarà. Si tot el fervor religiós que es nota en un cert sector del nostre poble, i que possiblement s'estendrà a una part considerable d'aquest, es transforma en assistència, col·laboració, augment de vocacions etc., l'edifici parroquial pot quedar petit i es farà necessària una ampliació amb la màxima urgència. Els cristians catòlics més vells del poble quedaran amb els pocs pèls del cap que encara conserven ben drets quan vegin que coses enterrades i ben enterrades tornen a ressuscitar en mans de persones que fins ara no s'havien distingit precisament per la seva excessiva religiositat. La Fe, i l'Esperit Sant poden moure muntanyes.

Joan Bauçà

EXCURSIÓ:

Anàrem al ...

PUIG DE MASSANELLLA

(Diumenge 2 de febrer)

Els 16 participants de la pujada al Massanella passàrem una diada d'allò més entretinguda. La meteorologia es va mostrar benévola amb els excursionistes, llevat d'un únic nigul (i tant sols un) no gaire gross que es va assentar just damunt el cim del puig, i que ens va privar de la benèvola companyia del sol. Varem poder jugar amb la neu tant com volguérem, i durant els moments que el recalcitrant nigul ens ho va permetre, poguerem gaudir d'una marevollosa vista del Puig Major i de bona part de Mallorca.

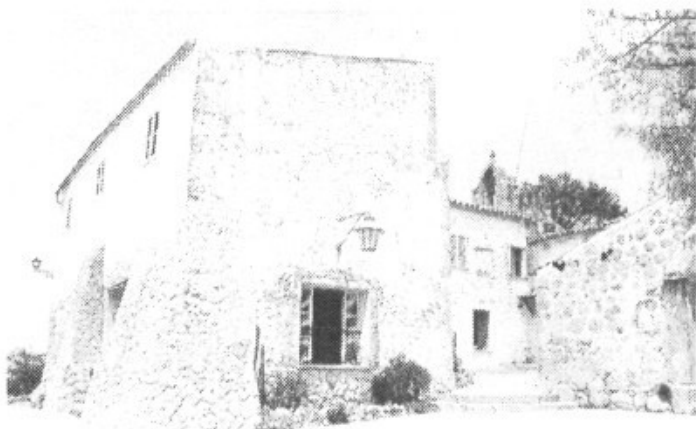

Anirem al ...

CASTELL D'ALARÓ

(Diumenge dia 8 de març)

Partírem de davant "Es Centro" a l'hora habitual (les 8 i mitja), i li envestirem des d'Orient (aprox. 1 hora i mitja de pujada) per devallar per la banda d'Alaró. Farem una

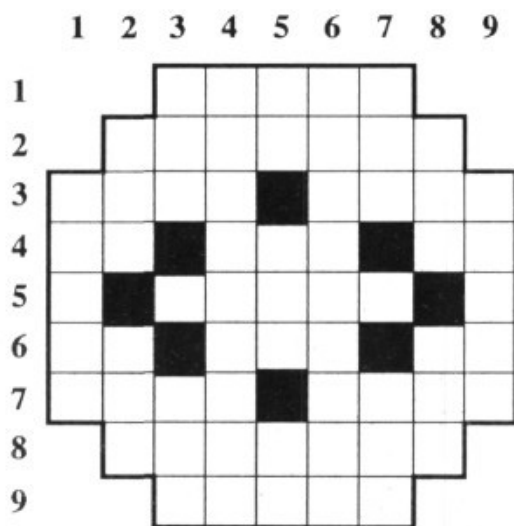
visita a la Cova de Sant Antoni, i ens entafarrarem una paella al restaurant que surt a la fotografia.

Inscripcions per la paella: Al Bar "Es Centro", fins el dia 2 de març, pagant 1.000 ptes.

Pels qui tenguin temps i ganes, hi ha la possibilitat de partir el dissabte horabaixa i dormir allà dalt.

OCB - Secció Excursionista

ENCREUAT

HORITZONTALS

1.- *****DEFINIR 'ACUBA'*****. 2.- Cognom d'un personatge d'actualitat conegut com *Es Puput*. 3.- Ferrocarril. Material provinent d'una demolició. 4.- Anterior a l'any zero del calendari gregorià. Establesc contacte directe amb la mà. Contracció preposicional. 5.- Consonant. Teles usades per aconseguir moure un aparell aprofitant el vent. De consonant la darrera. 6.- Indicatiu d'una companyia aèria prou coneguda en aquestes contrades per les seves *virtuts*. El més mític dels rius que desemboquen al Mediterrani. Segona nota de l'escala diatònica musical. 7.- Que flota. Oscil·lació de l'aigua de la mar. 8.- Nom popular donat a la dilatació d'una vena de l'anus o del recte. 9.- Disparat.

VERTICALS

1.- Obstrueixis. 2.- Fletxer. Explosió. 3.- iradeceba'l ed tnanosnoc anezn'l ed moN. Consonant. Eructe. 4.- Se celebra en complir un segle d'existència. 5.- Partit polític d'àmbit illenc pròxim a extingir-se. Greix de procedència animal o vegetal. Terminació verbal. 6.- La capital olímpica del 92. 7.- alos atoT. La quarta de consonant. El fill del(a) fill(a). 8.- 563 dies, llevat de un de cada quatre, que en són 663. El que queda després de treure la banya a un caragol i fer desaparèixer la closca. 9.- Grans, verticalment parlant.

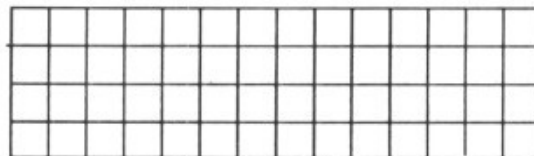
TRASPÀS DE LLETRES

Es tracta de compondre les lletres dins el quadre superior, tenint en compte les normes següents:

— L'asterisc (*) correspon a un espai en blanc o separació de paraules.

— Les lletres que hi ha d'haver dins cada columna del gràfic són a la columna de lletres que té davall, però estan desordenades. (Els espais també estan desordenats)

— En acabar podreu llegir una màxima del pragmàtic realista Roberto Calasso.

Q N T D A U N R * F N O P *
E A A A I R N A * A L * R A
A S * N * N C A * E L E L *
J U R M * U E E I X * T R L

Joan Sastre Joan

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 2.500 ptes

Nom:
Cognoms:
Carrer: núm.:
Població: cp:
Banc o Caixa: oficina
carrer: núm. de compte:

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

MEL I SUCRE Sant Joan, Bellavista 13

firma

AGENDA - FEBRER

Natalicis

-

Defuncions

Joana Aina Gayà Nigorra (25-IX-1908 / 10-I-1992)

Noces

-

Apotecaries de guàrdia

Diumenges

Dia 2:	Vilafranca
Dia 9:	Ariany
Dia 16:	Montuiri
Dia 23:	Petra

Benzineres

De dia i de nit:

Febrer (Manacor, cra. de Felanitx)

Diumenges:

Viñas (Manacor, cra. d'Artà)
 Febrer (Manacor, cra. de Felanitx)
 Marratxí (Inca, cra. de Palma)
 Estelrich (Can Picafort, cra. d'Artà)
 El Molinar (Palma, Ramonell Boix)
 Febrer (Sant Joan, cra. de Manacor. *Diumenges matí*)

Festivitats del mes

Dia 3:	Sant Blai
Dia 9:	Santa Apol·lònia
Dia 11:	Nostra Senyora de Lourdes
Dia 14:	Sant Valentí

Signes del Zodíac

Àries: Progressos importants, sobretot en el terreny econòmic. No et creguis que ho podràs resoldre tot amb els diners.

Taure: Teniu una personalitat forta, però plena de manies que no duen enlloc. En el terreny de l'amor corren bons temps.

Bessons: Els vostres interessos podran xocar amb els de la persona estimada. Considerau-ho bé i amollau una mica.

Cranc: La vostra situació familiar està en un bon moment, donada la cojuntura entre les estrelles i el vostre coratge emprenedor. Èxits en el camp dels diners i de l'amor.

Lleó: Una reflexió vers els vostres problemes familiars faran que aconseguieu una harmonia i un equilibri vital.

Verge: Aneu de prim en compte amb els vostres amics. N'hi ha que et donen una ma i amb l'altra et peguen una punyalada.

Balança: Tindreu una mica d'emoció a la vostra situació sentimental. Qui espera desespera, diuen, i això desbarata les millors oportunitats.

Escorpió: No us desespereu i confieu amb els de veritat. Aquest impasse viscut darrerament amb alguns amics tornarà al seu lloc.

Sagitari: La confluència del vostre esperit i el vostre dinamisme es veuran reflexats entorn d'un millor estat

anímic. Us cal fer exercici físic per tenir un bon estat psíquic.
Capricorn: La vostra influència dins les estrelles ha perdut força i és qüestió d'estar alerta. Prim amb els diners i millor amb les parelles.

Aquari: El vostre símbol és l'aigua, però amb la sequedat que vivim l'angúnia respecte de certes situacions és crònica.

Peixos: De cop i volta, tendreu una mica de mala passada que no serà tal cosa: teniu esment amb els diners.

Telèfons d'interès

Bombers:	55 00 80
Centre Sanitari:	52 63 11
GESA:	55 41 11
Ajuntament:	52 60 03
Apotecaria:	52 62 52
Consell Insular:	17 35 00
Govern Balear:	46 34 50
Centre Meteorològic:	26 46 10
Guardia Civil:	56 00 27
OCB:	72 32 99
SIAC:	900 321 321
PAC (Vilafranca):	56 05 50

El temps

Pluviometria	G. Company
Desembre dia 11	4,5
dia 20	0,5
dia 21	3,9
dia 22	1,8
dia 23	10,8
dia 24	11,8
dia 25	1,7
dia 27	5,9
dia 28	0,2
dia 29	0,2
dia 30	2,5

Total gener	43,8
Total acumulat	43,8

La lluna

Minvant de dia 1 a dia 3.

Nova de dia 4 a dia 11.

Creixent de dia 12 a dia 18.

Plena de dia 19 a dia 25.

Minvant de dia 26 a 29.

Previsió del temps

El febrer no serà un mes molt plujós, però el vent sí que bufarà de valent, sobretot la primera quinzena. No farà fred en excés, però sí que hi haurà dies de fortes gelades.

Agenda esportiva. Futbol Tercera Regional:

Esportes - Sant Joan (2-II-92)
 Son Forteza - Sant Joan (9-II-92)
 Sant Joan - Colònia (16-II-92)
 Can Picafort - Sant Joan (1-III-92)

